


# Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας

Β΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

## ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΡΧΙΚΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ	<b>Ευριπίδης Γαραντούδης</b> , Επίκουρος Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών <b>Σοφία Χατζηδημητρίου</b> , Σχολική Σύμβουλος <b>Θεοδώρα Μέντη</b> , Φιλολόγος, Εκπαιδευτικός Β/θμιας Εκπαίδευσης
ΚΡΙΤΕΣ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΕΣ	<b>Δημήτριος Σουλιώτης</b> , Αναπληρωτής Καθηγητής του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας <b>Βασίλειος Τσιλιμίκρας</b> , Σχολικός Σύμβουλος <b>Γεώργιος Ελευθερόπουλος</b> , Φιλολόγος, Εκπαιδευτικός Β/θμιας Εκπαίδευσης
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ	<b>Ελένη Κεχαγιόγλου</b> , Φιλολόγος
ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ	<b>Χρυσούλα Βείκου</b> , Σύμβουλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΟΥ ΥΠΟΕΡΓΟΥ	<b>Ηλίας Γιούρης</b> , Φιλολόγος, Εκπαιδευτικός Β/θμιας Εκπαίδευσης
ΕΞΩΦΥΛΛΟ	<b>Αλέκος Φασιανός</b> , Ζωγράφος
ΠΡΟΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ 

**Γ' Κ.Π.Σ. / ΕΠΕΑΕΚ II / Ενέργεια 2.2.1 / Κατηγορία Πράξεων 2.2.1.α:**  
«Αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών και συγγραφή νέων εκπαιδευτικών πακέτων»

**ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ**  
**Μιχάλης Αγ. Παπαδόπουλος**  
Ομότιμος Καθηγητής του Α.Π.Θ.  
*Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου*

Πράξη με τίτλο: «Συγγραφή νέων βιβλίων και παραγωγή υποστηρικτικού εκπαιδευτικού υλικού με βάση το ΔΕΠΠΣ και τα ΑΠΣ για το Γυμνάσιο»

Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου  
**Αντώνιος Σ. Μπομπέτσης**  
*Σύμβουλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου*

Αναπληρωτές Επιστημονικοί Υπεύθυνοι Έργου  
**Γεώργιος Κ. Παληός**  
*Σύμβουλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου*  
**Ιγνάτιος Ε. Χατζηευστρατίου**  
*Μόνιμος Πάρεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου*

Έργο συγχρηματοδοτούμενο 75% από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και 25% από εθνικούς πόρους.

## ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΑΝΕΚΔΟΣΗΣ

ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΜΑΚΕΤΑΣ,  
ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΑΛΛΑΓΩΝ ΒΑΣΕΙ ΥΠΟΔΕΙΞΕΩΝ  
ΤΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ,  
ΠΡΟΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ:  
**ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΚΔΟΣΕΩΝ / Ι.Τ.Υ.Ε. «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»**



Ευρωπαϊκή Ένωση  
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ  
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ  
ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ  
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ  
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΣΠΑ  
2007-2013  
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ  
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Ευριπίδης Γαραντούδης   Σοφία Χατζηδημητρίου   Θεοδώρα Μέντη

ΑΝΑΔΟΧΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ   ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ 

# Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας

Β΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»



## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

### Ο άνθρωπος και η φύση • Πόλη – Ύπαιθρος

Οδυσσεάς Ελύτης, «Πίνοντας ήλιο κορινθιακό» .....	10
Γιώργος Σαραντάρης, «Ξυπνάμε και η θάλασσα ξυπνά μαζί μας» .....	12
Νίκος-Αλέξης Ασλάνογλου, «Αθήνα» .....	14
Αμαλία Τσακνιά, «Η πόλη» .....	15
Κοσμάς Ι. Χαρπαντίδης, «Χαλασμένες γειτονιές» .....	16
Ινδιάνος Σιάτλ, «Ένα παλιό μήνυμα για το σύγχρονο κόσμο» .....	19

### Λαογραφικά

Μιλτιάδης Μαλακάσης, «Ο Τάκη-Πλούμας» .....	24
Διαμαντής Αξιώτης, «Η Άννα του Κλήδονα» .....	27
Γιώργος Ιωάννου, «Να 'σαι καλά, δάσκαλε!» .....	32
Νίκος Εγγονόπουλος, «Ο Καραγκιόζης. Ένα ελληνικό θέατρο σκιών» .....	37

### Οικογενειακές σχέσεις

Περλ Μπακ, «Η μάνα» .....	42
Άννα Φρανκ, «Από το ημερολόγιο της Άννας Φρανκ» .....	48
Μαργαρίτα Λυμπεράκη, «Οι Κυριακές στη θάλασσα» .....	52
Ναζίμ Χιζμέτ, «Νανούρισμα στο γιο μου» .....	56

### Θρησκευτική ζωή

Κ.Π. Καβάφης, «Στην εκκλησία» .....	60
Γιάννης Ρίτσος, «Τ' άσπρο ξωκλήσι» .....	62
Γρηγόριος Ξενόπουλος, «Κάποια Χριστούγεννα» .....	64
Γκότχολτ Έφραϊμ Λέσινγκ, «Η ιστορία του δαχτυλιδιού» .....	68

### Εθνική ζωή

Αγριτικό, «Ο Διγενής» .....	74
Κλέφτικο, «Του Βασιλή» .....	75
Ανδρέας Κάλβος, «Εις Σάμον» .....	77
Διονύσιος Σολωμός, «Η καταστροφή των Ψαρών» .....	79
Γιάννης Ρίτσος, «Ερημωμένα χωριά» .....	81
Μέλπω Αξιώτη, «Από δόξα και θάνατο» .....	83
Γιώργος Χειμωνάς, «Έξι χιλιάδες νέοι» .....	87
Χριστόφορος Μηλιώνης, «“Το συρματοπλέγμα του αίσχους”» .....	89

### Παλαιότερες μορφές ζωής

Διδώ Σωτηρίου, «Όταν πρωτοκατέβηκα στη Σμύρνη» .....	94
Σωτήρης Δημητρίου, «Πάσχα τ' Απριλίου» .....	99

Λευτέρης Ξανθόπουλος, «Χρονικό» .....	104
Άντον Τσέχοφ, «Ένας αριθμός» .....	106
<b>Ταξιδιωτικά κείμενα</b>	
Ζακ Πρεβέρ, «Βγαίνοντας από το σχολείο» .....	110
Νίκος Καζαντζάκης, «Μια Κυριακή στην Κνωσό» .....	113
Νίκος-Αλέξης Ασλάνογλου, «Η εξοχική Λευκάδα» .....	118
Νίκος Κάσδαγλης, «Τόκιο» .....	121
<b>Η αποδημία • Ο καημός της ξενιτιάς • Ο ελληνισμός έξω από τα σύνορα</b>	
<b>• Τα μικρασιατικά • Οι πρόσφυγες</b>	
Δημοτικά τραγούδια της ξενιτιάς, «Θέλω να πα στην ξενιτιά» .....	126
«Ξενιτεμένο μου πουλί» .....	127
Δημήτρης Χατζής, «Ο Κάσπαρ Χάουζερ στην έρημη χώρα» .....	129
Ηλίας Βενέζης, «Η επιστροφή του Αντρέα» .....	132
Μπέρτολτ Μπρεχτ, «Για τον όρο “μετανάστες”» .....	139
Κυριάκος Χαραλαμπίδης, «Γλυκό του κουταλιού» .....	141
Θανάσης Βαλτινός, «Δύο γράμματα της Χαράς» .....	144
Άλλη Ζέη, «Αναμνήσεις της Κωνσταντίας από τη Γερμανία» .....	148
<b>Αθλητισμός</b>	
Λορέντζος Μαβίλης, «Καλλιπάτειρα» .....	156
Δημήτρης Μίγγας, «Η τρίπλα των ονειρών» .....	158
Ουμπέρτο Σάμπα, «Τοπική ομάδα» .....	160
Νίκος Χουλιαράς, «Η εσχάτη των ποινών» .....	162
<b>Η αγάπη για τους συνανθρώπους μας • Οι φιλικόι δεσμοί • Η αγάπη</b>	
Νίκος Καρούζος, «Τα πουλιά δέλεαρ του Θεού» .....	168
Γιάννης Μαγκλής, «Γιατί;» .....	170
Μ. Καραγάτσης, «Η κυρία Νίτσα» .....	174
Ζωρζ Σαρή, «Και πάλι στο σχολείο...» .....	179
Αντουάν ντε Σαιντ-Εξυπερύ, «Ο μικρός πρίγκιπας και η αλεπού» .....	184
Ιβάν Γκολ, «Μαλαισιακά τραγούδια» .....	190
<b>Η βιοπάλη • Το αγωνιστικό πνεύμα του ανθρώπου</b>	
Κ.Π. Καβάφης, «Θερμοπύλες» .....	192
Έλλη Αλεξίου, «Όμως ο μπαμπάς δεν ερχόταν» .....	194
Δήμητρα Χ. Χριστοδούλου, «Για ένα παιδί που κοιμάται» .....	199
Ανώνυμος, «Το τραγούδι του Γιανγκ» .....	201
<b>Προβλήματα της σύγχρονης ζωής</b>	
Διονύσης Σαββόπουλος, «Τι έπαιξα στο Λαύριο» .....	204

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Μαρία Ιορδανίδου, «Στην εποχή του τσιμέντου και της πολυκατοικίας» .....	206
Μένης Κουμανταρέας, «Γραφείον ευρέσεως εργασίας» .....	210
Τάσος Καλούτσας, «Με το λεωφορείο» .....	214
Τίτος Πατρίκιος, «Ιστορία του λαβύρινθου» .....	220
Εντίτα Μόρρις, «Τα λουλούδια της Χιροσίμα» .....	223
Τόλης Νικηφόρου, «Όταν πεθαίνει ένα παιδί» .....	230
Μιχάλης Γκανάς, «Στα καμένα» .....	232
<b>Οι φίλοι μας τα ζώα</b>	
Νίκος Καββαδίας, «Οι γάτες των φορητών» .....	236
Έρμαν Έσε, «Ο λύκος» .....	239
Αντώνης Σουρούνης, «Άνθρωποι και δελφίνια» .....	244
Μίλος Ματσόουρεκ, «Ο μεταξοσκώληκας» .....	247
Ε.Χ. Γονατάς, «Ο σκαντζόχερος» .....	249
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ .....	250





## Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ Η ΦΥΣΗ • ΠΟΛΗ – ΥΠΑΙΘΡΟΣ



Αγνήωv Αστεριάδης, Μαρούσι

Στην ενότητα αυτή περιλαμβάνονται έξι κείμενα με θέμα τη σχέση του ανθρώπου με τη φύση. Τα κείμενα αυτά θα σας βοηθήσουν να κατανοήσετε ότι η σχέση αυτή, με το πέρασμα του χρόνου, άλλαξε. Στα δύο πρώτα, οι συγγραφείς αντλούν χαρά και δημιουργικότητα από τη φύση, ενώ στα επόμενα κείμενα καταγράφονται κυρίως οι αρνητικές συνέπειες της ζωής στις μεγάλες πόλεις, η λύπη και η διαμαρτυρία των συγγραφέων για την καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος. Ιδίως το τελευταίο κείμενο της ενότητας, γραμμένο από έναν Ινδiano φύλαρχο, ενάμιση αιώνα πριν, θα σας βοηθήσει να αντιληφθείτε ότι για την καταστροφή της φύσης ευθύνεται ο χρησιμοθηρικός και καταναλωτικός τρόπος ζωής του δυτικού πολιτισμού. Η σύγχρονη λογοτεχνία απεικονίζει την αλλαγή στη σχέση του ανθρώπου με τη φύση, η οποία γεννά διαφορετικά και αντικρουόμενα συναισθήματα στον άνθρωπο (από τη χαρά ή και την ευδαιμονία ως τη λύπη ή την απελπισία). Η απομάκρυνση του ανθρώπου από τη φύση τον οδηγεί σε ψυχική μόνωση και σε εγκλεισμό πίσω από τα τείχη των πόλεων.

ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΕΛΥΤΗΣ

## Πίνοντας ήλιο κορινθιακό

Η ποιητική συλλογή *Ήλιος ο Πρώτος του Οδυσσέα Ελύτη* γράφτηκε και κυκλοφόρησε μέσα στην Κατοχή (1943), περιέχει ωστόσο αισιόδοξα ποιήματα που, σε πείσμα της δύσκολης εποχής, υμνούν τη χαρά της ζωής, τον έρωτα, τη φύση και το ελληνικό φως. Το παρακάτω ποίημα, το οποίο στη συλλογή είναι άτιτλο μέρος μιας ενότητας, προβάλλει τη στενή σχέση του ποιητή με τη φύση, η οποία τον αναζωογονεί και τον γεμίζει δημιουργική διάθεση.



Ηλίας Δεκουλάκος, Στύλοι Ολυμπίου Διός

Πίνοντας ήλιο κορινθιακό  
Διαβάζοντας τα μάρμαρα  
Δρασκελίζοντας\* αμπέλια θάλασσες  
Σημαδεύοντας με το καμάκι  
Ένα τάμα\* ψάρι που γλιστρά  
Βρήκα τα φύλλα που ο ψαλμός του ήλιου αποστηθίζει\*

\* **δρασκελίζοντας:** πηδώντας, τρέχοντας από πάνω \* **τάμα:** τάξιμο, εδώ μεταφορικά \* **αποστηθίζει:** μαθαίνει απέξω

Τη ζωντανή στεριά που ο πόθος χαίρεται  
Ν' ανοίγει.

Πίνω νερό κόβω καρπό  
Χώνω το χέρι μου στις φυλλωσιές του ανέμου  
Οι λεμονιές αρδεύουνε\* τη γύρη της καλοκαιριάς  
Τα πράσινα πουλιά σκίζουν τα όνειρά μου  
Φεύγω με μια ματιά  
Ματιά πλατιά όπου ο κόσμος ξαναγίνεται  
Όμορφος από την αρχή στα μέτρα της καρδιάς.



Ο. Ελύτης, *Ποίηση*, Ίκαρος

\* **αρδεύουνε:** ποτίζουν

#### ΕΡΓΑΣΙΕΣ

- 1 Σε ποια σημεία του ποιήματος διακρίνεται η σχέση του ποιητή με τη φύση; Πώς βιώνει τη σχέση αυτή ο ποιητής;
- 2 Καταγράψτε με τη σειρά τις ενέργειες που κάνει ο ποιητής. Γιατί στο τέλος εμφανίζεται να «φεύγει»; Σε ποια κατεύθυνση υποτίθεται ότι κινείται;
- 3 Η συγγραφέας Λιλή Ζωγράφου χαρακτήρισε τον ποιητή Ελύτη «ηλιοπότη» (η λέξη προέρχεται από το έργο του ποιητή *Το Άξιον Εστί*). Ποια ειδική σημασία έχει το ρήμα «πίνω» τις δύο φορές που το συναντάμε στο ποίημα;

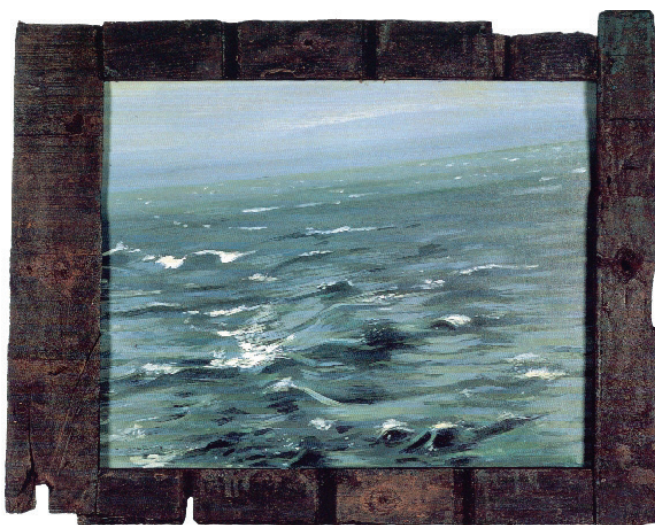
#### ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- ◆ Θυμηθείτε ένα τοπίο της ελληνικής φύσης στο οποίο εντοπίζετε αρκετά στοιχεία που υπάρχουν και στο τοπίο του ποιήματος. Πείτε πού βρίσκεται και περιγράψτε το. Τοπία της ελληνικής φύσης θα βρείτε και σε πολλά φωτογραφικά λευκώματα.
- ◆ Προσπαθήστε να αναπαραστήσετε ζωγραφικά το ποίημα, επικεντρώνοντας την προσοχή σας σε εκείνα τα φυσικά στοιχεία που μπορούν να αναπαρασταθούν.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΑΡΑΝΤΑΡΗΣ

## Ξυπνάμε και η θάλασσα ξυπνά μαζί μας

*Το ποίημα γράφτηκε το 1940 και περιστρέφεται γύρω από τις πιο χαρακτηριστικές εικόνες του ελληνικού και μεσογειακού τοπίου: θάλασσα, ουρανό και ήλιο. Η κυρίαρχη αυτή αίσθηση της φύσης ζωντανεύει μπροστά στα μάτια μας και τονώνει τη συναισθηματική μας διάθεση.*



Κώστας Τσόγλης, Θαλασσινό τοπίο

*Ξ*υπνάμε και η θάλασσα ξυπνά μαζί μας  
Με όραση καινούρια προχωρούμε  
Η μέρα έχει μαιάνδρους\*  
Όπως η θάλασσα κύματα  
Στην καρδιά μας αδειάσαμε (προσωρινά)

---

\* **μαιάνδροι:** γεωμετρικά σχήματα, εδώ μεταφορικά

Την πόλη  
Εμείναμε με την εικόνα τ' ουρανού  
Ο ήλιος εμέτρησε τη γη μας  
Η μέρα τούτη όπου ξυπνήσαμε  
Με θάλασσα και κύματα  
Με όραση και μνήμη καθαρή  
Τόσο μεγάλωσε  
Που ο ήλιος δεν μπόρεσε να τη μετρήσει  
Που ο ήλιος δεν μπόρεσε να τη χωρέσει



Γ. Σαραντάρης, *Ποήματα*, τόμ. 5, Gutenberg

#### ΕΡΓΑΣΙΕΣ

- 1 Τι εννοεί ο ποιητής γράφοντας «Στην καρδιά μας αδειάσαμε (προσωρινά)/ Την πόλη»;
- 2 Περιγράψτε το πρωινό ξύπνημα, με βάση τη διάθεση και τα συναισθήματα με τα οποία το παρουσιάζει ο ποιητής.
- 3 Σε ποια σημεία του κειμένου φαίνεται περισσότερο η χαρούμενη διάθεση στο ξεκίνημα της καινούριας μέρας; Πώς πετυχαίνει ο ποιητής να μεταδώσει την αισιόδοξη εικόνα του κόσμου;

#### ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

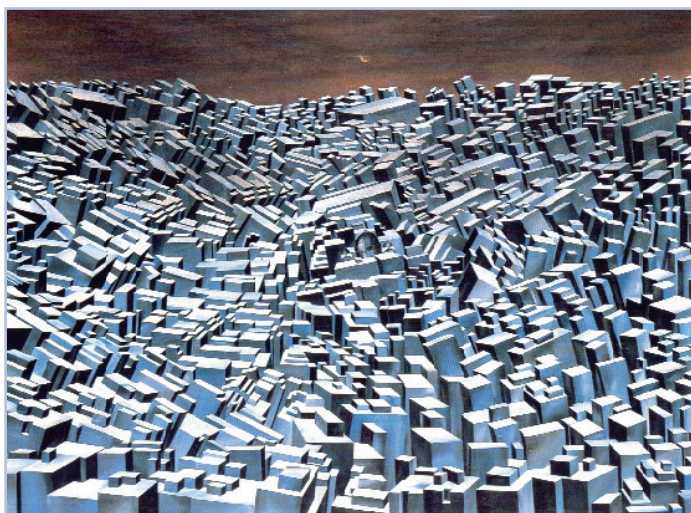
- ◆ Χωριστείτε σε ομάδες και οργανώστε μια έρευνα για τη διαχρονική επίδραση της θάλασσας στην καθημερινή ζωή, στον πολιτισμό και στη διαμόρφωση της ανθρώπινης ψυχολογίας στους μεσογειακούς λαούς. Ζητήστε από τους καθηγητές της Ιστορίας, των Θρησκευτικών και της Γεωγραφίας να καθοδηγήσουν την έρευνά σας.
- ◆ Δημιουργήστε κολάζ με θέμα τη θάλασσα, τη ζωή των θαλασσινών, τις ομορφιές του βυθού ή τις ομορφιές των θαλασσών και των νησιών μας.



ΝΙΚΟΣ-ΑΛΕΞΗΣ ΑΣΛΑΝΟΓΛΟΥ

## Αθήνα

*Το ποίημα γράφτηκε το 1946, δηλαδή στην αρχή της μεταπολεμικής περιόδου. Αν και τότε δεν είχε ακόμη επεκταθεί το φαινόμενο της αστυφιλίας, ούτε είχε αρχίσει η μαζική οικοδόμηση των πολυκατοικιών, παρατηρούμε ότι ήδη η ζωή στην πόλη δεν ήταν ευχάριστη για τον άνθρωπο.*



Δανιήλ Γουναρίδης, *Η πόλις*

*Π*ολιτεία γυμνή, πρωινό με τις άδειες καρέκλες  
δεν είναι δω τόπος να μείνουμε  
εδώ δεν έχει δρόμους δεν έχει μάτια  
μέσα σ' ερειπωμένα παράθυρα  
μα μυρωδιά γκαζιού και κίτρινης λαδομπογιάς.

∞

N.-A. Ασλάνογλου,  
*Ο δύσκολος θάνατος, Νεφέλη*

ΑΜΑΛΙΑ ΤΣΑΚΝΙΑ

## Η πόλη

*Το ποίημα ανήκει στη συλλογή Το μπαλκόνι (1982). Αναφέρεται κυρίως στους έντοτους ρυθμούς της καθημερινής ζωής στην πόλη, οι οποίοι προκαλούν άγχος και συναισθηματική ένταση στους ανθρώπους.*

*Π*όλη δεν κοιμάται τις νύχτες  
κουλουριασμένο φίδι και λουφάζει  
όλα τ' ακούει, όλα τα μετράει  
και λογαριάζει κέρδη και ζημίες  
η πόλη δεν κοιμάται τις νύχτες·  
καμιά φορά αναστενάζει.

∞

Α. Τσακνιά, *Το μπαλκόνι*, Νεφέλη

### ΕΡΓΑΣΙΕΣ

- 1 Για ποιους λόγους η πόλη «δεν είναι τόπος να μείνουμε», σύμφωνα με τον Ασλάνογλου;
- 2 Ποια εξωτερική εικόνα της πόλης περιγράφει ο Ασλάνογλου; Συγκρίνετε αυτή την περιγραφή με την εικόνα της «άγρυπνης» πόλης που δίνει το ποίημα της Τσακνιά.
- 3 Ποια μεταφορά χρησιμοποιεί η ποιήτρια για να περιγράψει την πόλη και γιατί;
- 4 Γιατί η Τσακνιά επιμένει στην εικόνα της «άγρυπνης» πόλης;

### ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

- ◆ Επισημάνετε τα σοβαρότερα προβλήματα του χωριού ή της πόλης σας, σκεφτείτε λύσεις και γράψτε μια επιστολή στον Δήμαρχο, με την ελπίδα να προσέξει τις απόψεις σας και να μεριμνήσει για τη βελτίωση των συνθηκών της καθημερινής σας ζωής.

ΚΟΣΜΑΣ Ι. ΧΑΡΠΑΝΤΙΔΗΣ

## Χαλασμένες γειτονιές

*Η πόλη που σκιαγραφείται στα τρία αποσπάσματα από το βιβλίο του Χαρπαντίδη Μανία πόλεως (1993) είναι η Καβάλα, όπως τη διασώζουν από τη μια μεριά οι αναμνήσεις της παιδικής ηλικίας του αφηγητή και από την άλλη μεριά η ιστορική μνήμη, στοιχεία της οποίας αξιοποιεί ο συγγραφέας. Από τη δεκαετία του 1970 ως σήμερα η Καβάλα μεταμορφώθηκε σε σύγχρονη πόλη, παρουσιάζοντας όλες τις όψεις και όλα τα προβλήματα μιας σύγχρονης μεγαλόπολης (πολυκατοικίες, αστικές συνήθειες, έλλειψη πράσινου και ελεύθερων χώρων για να παίζουν τα παιδιά).*

**Χ**αλασμένες γειτονιές. Το βουνό γύρω μια καμένη προσωπίδα,\* χωρίς ένδυμα και κόσμημα, κάνει το φως πιο κοφτερό και φωτίζει ανελέητα τις πολυκατοικίες που πληγώνουν τον ουρανό με την ευτέλειά\* τους, γιατί χτίστηκαν είτε βιαστικά είτε φθηνά και προπάντων για να προλάβει η πόλη την ανάπτυξη, αφού τη δεκαετία του πενήντα, εποχή που οι άλλες πόλεις γνώριζαν τις λέξεις «αντιπαροχή»,\* «γκαρσονιέρα και μπανιέρα», «θερμοσίφωνο και κοινόχρηστα» αυτή άρχισε να παρακμάζει με την εξαφάνιση του καπνεμπορίου που τη στήριζε. Μέσα σε μια δεκαετία, αυτήν του εβδομήντα, ρήμαξε\* και κατεδάφισε\* οτιδήποτε παλιό και σοφό έχτισε σιγά σιγά ο χρόνος και οι άνθρωποι για να φορέσει αυτό το κοινό κι αδιάφορο πρόσωπο που δεν έχεις όρεξη ούτε να το κοιτάξεις, γιατί ξέρεις πως δεν κρύβει εκπλήξεις.

Όλα τώρα διαμορφωμένα στην τελική τους μορφή, χωρίς την άλμη\* του καπνού να γλείφει δρόμους και προσόψεις\* και με την εντύπωση πως σύντομα θα μας εκδικηθεί το παρελθόν.

Τουλάχιστον να βρεθεί ένας χώρος με λίγη δροσιά να κατοικήσουν εκείνοι οι άνθρωποι με το βουισμένο\* κεφάλι και τις πληγές στο πρόσωπο που άνοιξαν η νύχτα και ο έρωτας.

\* **προσωπίδα:** μάσκα, εδώ μεταφορικά \* **ευτέλεια:** χαμηλή ποιότητα \* **αντιπαροχή:** συμφωνία ανάμεσα στους κατόχους του οικοπέδου και στον κατασκευαστή της πολυκατοικίας (του παραχωρούν το οικοπέδο και εκείνος τους παραδίδει έτοιμο ένα μέρος της πολυκατοικίας) \* **ρήμαξε:** κατέστρεψε \* **κατεδάφισε:** γκρέμισε \* **άλμη:** λεπτό στρώμα αλατιού που δημιουργείται ύστερα από την εξάτμιση του θαλασσινού νερού (η λέξη χρησιμοποιείται εδώ μεταφορικά και δηλώνει τη μυρωδιά του καπνού) \* **προσόψεις:** μπροστινές όψεις κτιρίων \* **βουισμένο:** ταραγμένο από τη φασαρία, τη βοή